

NOVI ČAS

„NOVI ČAS„

izhaja vsak petek ob
12. uri dopoldne. Ured-
ništvo in upravnništvo
je v Gosposki ulici
št. 6 drugo dvorišče.

LIST STANE:

za celo leto . . . 4 K
„manj premožne 3 „
„Nemčijo . . . . 5 „
„posamezne št. 8 v
Oglasi po dogovoru.

Štev. 43.

V Gorici, 22. oktobra 1914.

Leto V.

Uspehi naše vojske v Galiciji.

Tekom tega meseca se je izvršil na ruskem bojišču za nas popoln preobrat. Naša armada je začela novo ofenzivo na vseh straneh. To znači drugi del cele vojske. Zato se nam zdi potrebno, da na kratko pregledamo vse dogodke tega meseca.

Ko se je naša armada umikala, je na celi črti za njo pritiskal Rus. Rus je silil iz vzhodne Galicije proti zahodni, iz Galicije na Ogrsko, iz Poljske proti Krakovu. Naši pa so lepo mirovali in se zbirali. Nankrat smo udarili na Rusa, ko je ta tega najmanj pričakoval. Na Ruskem Poljskem so imeli Rusi proti sebi nenadoma silno močno avstrijsko-nemško armado, za katero niso doslej nič vedeli. Rusi računajo na Poljskem 1 $\frac{1}{2}$ Nemcev in nad $\frac{1}{4}$ milijona Avstrijcev. Ta armada, ki li je poverjeno prodiranje proti Varšavi, se je zbirala na Poljskem čisto tajno med Poznanim in Vratislavo. To je bilo že začetkom septembra, znamenje, da so naši že takrat in prej vedeli, da se bo treba umakniti. V drugi polovici septembra je vlak za vlakom vozil te čete na rusko ozemlje pri Kališu. Obsežne varnostne odredbe so omogočile, da so se te čete vozile naprej po progah Kališ-Lodz in Čenstohov-Petrikov. Tako je prišlo, da je začetkom oktobra stala nova, sveža in zelo močna armada komaj 100 km pred utrjeno črto Ivangorod-Varšava. Sedaj so te čete že dosegle Vislo in stoje pred Ivangorodom in Varšavo. Tej armadi poveljuje znani general Hindenburg.

Rusi dolgo časa niso vedeli za namerave avstrijsko-nemškega vojnega vodstva. Šele pričetkom tega meseca so spoznali veliko nevarnost, ki preti Varšavi. Zato so odpoklicali velik del svojih čet iz vzhodne Galicije in jih dirigirali v lublinsko gubernijo, proti Varšavi in Ivangorodu. S tem so bili Rusi prisiljeni oslabiti svojo gališko armado, ki se je bojevala proti Avstrijcem. Ti so takoj v smislu svojega načrta udarili na oslabiljene Ruse.

Med Opatovom in Ostrovom so naše in nemške čete vrgle Ruse za Vislo ter zavzele predmestje Sandomirja. Tam, kjer

se izliva reka San v Vislo, so naši ujeli več tisoč Rusov. Dne 7. oktobra so naši Rusi vrgli tudi ob žel. proti Przemislu in zasedli Rzešov. Rusi medtem z vso silovitostjo napadajo Przemisl. — Iz Ogerskega so naši Ruse vrgli na krvav način. Samo pri prelazu Užok je bilo 8000 mrtvih Rusov. Naši so na več mestih prekorčili Karpate in udirali v Galicijo. Mesto Marmaros-Sziget na Ogerskem je zopet naše. Rusi gredo tudi v Bukovini nazaj. — Dne 8. okt. so bili Rusi poraženi pri Lancutu. Istega dne je junaška posadka odbila krvav napad na Przemisl. Naše čete pridejo do reke San in osvobodijo Przemisl. Rusi se drže še južno, severno in vzhodno od Przemisla. Tudi s severne in južne strani jih naši preženo. Začno se boji na vzhodni strani Przemisla. Bojna črta sega od Starega Sambora preko Medike do izliva Sane. Tudi na severni strani naši prekoračijo Sano. Medtem ko pa se boj bije tukaj na tej črti, prodirajo naši med hudini boji od Karpatov v Galicijo ter ogrožajo s tem levo krilo Rusov. Naše čete pridejo pret. teden do Wiskova, Skole, preko Turke. — Povsod se vrše hudi boji, toda naše čete na tej strani prodre, kakor se glasi 19. t. m., do **Drohobiča in Borislava**, kjer so naši petrolejski vrelci. Te naše čete so **zavzele** 20. t. m. velevažno mesto **Strij**, ki je le okrog 60 km južno od Lvova. Čete, ki prodirajo čez Karpate so zavzele tudi Köresmeze in **Seret** v Bukovini. To kaže, da naši v Bukovini tudi potiskajo Ruse iz dežele.

V sredini okrog **Przemisla bitka**. — 20. t. m. divja z vso silo. Bitka v srednji Galiciji je zlasti severno od reke Strwiza postala še silnejša. Naš napad vedno napreduje proti vzhodu. Za posamezne posebno važne višine se je na obeh straneh borilo s skrajno ljutostjo. Vsi sovražnikovi poizskusi, da bi nam odvzel višino Magiero, ki smo jo osvojili, so se ponesrečili. — Nasprotno pa so zavzele naše čete »drevesno višino« severovzhodno od Tyszkowic, za katero se je vršil hud boj. Južno od Magiere je sovražnik vržen iz več vasi. **V teh bojih je bilo zopet ujetih veliko Rusov, med njimi en general**, in zaplenjenih je bilo tudi več strojnih pušk.

Ujetniki pripovedujejo o strahovitem učinku našega artiljerijskega ognja,

To so tedaj dogodki v Galiciji, ki kažejo, kako lepe uspehe ima ondi doslej naša armada.

Na Poljskem.

Vsa poročila soglašajo v tem, da se ob Visli med trdnjavama Varšavo in Ivangorodom vrši med Rusi in nami ter Nemci **velika bitka**

Bitka, ki se sedaj tam bije, je morda odločilna.

Če govorimo o odločitvi pri Varšavi, oziroma na črti Varšava-Ivangorod, tega ni tako razumeti, da bi s padcem Varšave in Ivangoroda morebiti bila odločena vojska. To bi bila samo ena predstopnja na poti do velike, končne odločitve.

Nasprotno bodo pa Rusi, če bodo mogli držati omenjeno obrambno črto in odbiti napade na Varšavo in Ivangorod, lahko pričeli iz te črte ofenzivno nastopati.

To je drugi del ruskega bojišča. Tretji del pa je Vzhodna Prusija. Tudi tu se bijejo med Nemci in Rusi hudi boji. Rusi so vdrli pret. teden v Prusijo do Lika. Nemci so jih vrgli nazaj in sedaj zopet oni prodirajo iz Lika proti meji. To bojišče je sicer stranskega pomena, vendar je tu vezanih mnogo ruskih sil, ki jih zato ni mogoče porabiti v Galiciji, posebno pa ne v bitki ob Visli.

Poljaki v boju s Poljaki.

»Nowa Reforma« priobčuje naslednje pismo nekega častnika o zadnjih bojih: Pred nami korakajoči legijonarji so pred nekaj dnevi porazili dva ruska bataljona, naslednji dan so pa naši črnovojniki s pomočjo strojnih pušk razpršili 3 ruske ba-

taljone. Sedaj se borimo skupaj s pruskimi četami, med katerimi je mnogo Poljakov. Ko smo se po zadnjem trdovratnem boju pripravili na bajonetni naskok in dopeli do ruskih okopov, je sovražnik nenadoma pometal orožje od sebe in klical: »Poljaki, bratje ne morite nas!« To je bil vretresljiv prizor. Ruski vojaki, ki so bili Poljaki, so se vrgli na kolena in se zahvalili čenstohovski Materi božji za rešitev življenja. Ko je došel naš brigadir, so klicali: »Živela Poljska!«

Na Francoskem.

Zdi se, da ogromna bitka na Francoskem stoji in ni odločena. Pač pa bo odločilno bojevanje na severu ob morju. Tu so Nemci po padcu Antwerpena vrgli veliko moč. Prodirajo ob morju in so zasedli že Ostende. Angleži sedaj z morja to mesto bombardirajo. Toda to je vseeno. Nemci so dosegli morje in Francozi jih ne morejo več obkoliti. Nemci vtrjujejo morskobal. Francoske čete se bore z Nemci pri Ipernu in blizu Lille. Francozi bi tu radi prodirali, pa se boje, ker so Nemci že ob morju.

Anglija baje pripravlja novo armado 200.000 mož, ki jih vrže na Francosko proti Nemcem.

Francozi imajo doslej pol milijona mož mrtvih in ranjenih.

Nemci so začeli napadati trdnjavo Belfort.

Posebnih novic pa s tega bojišča ni.

Boji s Srbi.

Srbske laži.

Dunaj. Uradno se naznanja z dne 19. oktobra: Srbsko časopisje razširja v zadnjih dneh celo vrsto zmagonosnih vesti, ki pa spadajo v kraljevstvo njihovih želja. Te vesti so v nasprotju z resničnimi razmerami in se dajo reducirati na sledeče:

1. Domnevana zmaga pri Kurjačičih je bilo vsled povodnji Drine, ne pa vsled srbskega napada izsiljeno izpraznjenje nekega malega poplavljenega utrjenega ozemlja, ki pa nima samo na sebi nobenega pomena. Umikanje se je izvršilo v popolnem redu; da celo brez motenja od strani sovražnika. Zato so podatki o številnih vjetnikih popolnoma neutemeljeni in netočni.

2. Na grebenu Gučevo se vrše vsled velike bližine tam se nahajajočih bojnih črt skoro vsak dan boji, v katerih napadajo enkrat Srbi, enkrat naše čete. Kakšnega posebnega pomena ti boji nimajo. Zato so tudi srbska poročila o velikem uspehu na gorskem grebenu Gučevo izkrivljena dejstva. O tem pa sovražnik molči, da je bil ravno na dan, ko je dobil »sijajno zmago« na grebenu Gučevo, dalje južno veliko resnejši od artiljerije podpirani srbski napad krvavo odbit.

3. Na Romanji Planini nadaljuje naša od Srbov domnevno »pobita« divizija čiščenje. Deli te so dne 12. in 13. oktobra v hrabrih bojih tri do štiri srbske bataljone razbili in več vojakov in častnikov, ki so po gozdih blodili, vjeli. S tem je srb-

sko poročanje o vojski zadostno označeno in ne potrebuje nobenega komentarja.

Potiorek, flzm.

Velike srbske izgube pri napadu na Črni Vrh.

Čez Zagreb se poroča z južnega bojišča, da so Srbi podvzeli obupen napad na Črni vrh. Ta napad so Srbi plačali z izgubo dveh pehotnih polkov, dveh baterij in več strojnih pušk.

Major Milan Pribičević padel.

Neki ranjeni srbski rezervni častnik, belgrajski odvetnik, katerega so naše čete ujele, pripoveduje, da je srbski major Milan Pribičević, ki je imel veliko vlogo pri umoru nadvojvode Franca Ferdinanda, padel pri avstrijskem bombardiranju Belgrada zadet na belgrajski cesti od šrapnela. V Belgradu je padel tudi druga gonilna sila »Narodne Obrane stotnik Sava Popović.

Francozi zopet v Jadranskem morju.

Naše torpedovke napadle Bar.

Armadno vodstvo javlja o dogodkih na morju:

Dne 17. oktobra zjutraj je prišlo na morju južna od d'Ostro do praske med nekaterimi torpednimi in podmorskimi čolni in enim letalom in francosko križarko »Waldeck-Rossseau«. Četudi je sovražnik naše čete hudo obstreljeval, so se nepoškodovane vrnile.

Francoske ladje so obstreljevale svetilnik D'Ostro; poškodovale so samo galerijo svetilnika. Škoda je brez pomena.

Dalje odtod se nahajajoča skupina francoskih ladij, ki smo jo opazovali, je hitro zapustila naše vode, ko so se prikazali naši podmorski čolni.

Dne 13. oktobra v jutranjih urah so napravili naši torpedni čolni pot v luko Bar. Tam so iz bližine razrušili s topovi skladišča in naložene železniške vozove.

Na morju.

Dne 17. t. m. se poroča iz Londona, da je bila angleška oklopna križarica »Hawke« v Severnem morju od sovražnega torpeda potopljena. 49 oseb posadke, častnikov in moštva, so rešili, okoli 350 jih pogrešajo.

Oklopna križarica »Hawke« je bila dolga 110 m, široka 18 m, globoka 7 in pol metra. Imela je 12.963 konjskih moči in 7350 ton. Zgrajena je bila leta 1890.

Dne 17. oktobra popoldne so se zapletli nemški torpedni čolni S 115, S 117, S 11 in S 119 nedaleč od nizozemskega obrežja v boj z angleško križarko »Undaunted« in s štirimi angleškimi rušilci. Po uradnih angleških poročilih so bili potopljeni 4 nemški torpedni čolni; od posadke so izkrcali na Angleškem 31 mož.

Dne 18. t. m. pa so Nemci v Severnem morskem zalivu potopili angleški podmorski čoln.

Po uradnem japonskem poročilu je dne 17. oktobra japonska križarica »Takatsihō« v zalivu Kiaučau zadela ob mino

ni se potopila. Od posadke, ki je štela može, se je rešil samo en častnik in d. mož.

Vojska v kolonijah.

Vojska v kolonijah, ki so jo pr Nemci v Togu, Kamerunu, južno vzh in zahodni Afriki postaja polagoma varna Angležem. V teh bojih si vsaj zdaj angleški vojaki niso pridobili posebnih lavorik; uspehi so le malenkost. Nemci se namreč uspešno branijo povsod proti angleški premoči, a tudi narodi, so si jih podjarmili Angleži, žele svobodo in se dvigujejo proti Angležem.

V Indiji poizkuša zdaj Indijec, da osvobodi angleškega jarma. Vre v Indijo proti Angležem prav za prav vedno. M in večji nemiri se ponavljajo že več Angleži izvajajo sicer najstrožjo cenzuro, a kljub temu se le čez Kitajsko in čez Carigrad poroča v Evropo o dejstvih, da se je uprl velik del Indijcev proti Angležem. Ustavljeno je zato brodarjenje iz Basre v Bombaj, Angleži so zato odposlali domače indijske čete v Evropo in v Afriko in da so Angleži milo prosili Japonce, da naj pošljejo obljubiti, da jim pomagajo. Anglija je pa zato razljutila Združene države in tudi svojo kolonialno državo Avstralijo, ki se sama boji Japoncev. Zvezo z Japonci še lahko Angleži drago plačajo; že zdaj so jim izročili otoke v Tihem oceanu, a lahko še izgube veliko svojih posestev v Aziji in v Tihem oceanu.

V Južni Afriki tudi ni vse tako, kakor žele Angleži. Ko je izbruhnila vojska, se je kmalu pokazalo, da del Burov ni nikakor zadovoljen, ker se je začel boj proti Nemški Vzhodni Afriki. Veliko pozornost je vzbudilo, ker je odstopil višji poveljnik južno afriške milice, general Bajer. Burski general Herzog in njegovi pristaši pa sploh niso skrivali, da ne simpatizirajo z Angleži, marveč da simpatizirajo z Nemci. Znano je, da del armade, ki ji poveljuje burski podpolkovnik Maritz, sploh ne bo napasti nemške dežele Damara. Ko je južno afrikanska vlada določila drugega častnika za poveljnika teh čet, so Buri novega poveljnika prijeli in stavili ultimatum Angležem. Ni izključeno, da se Buri upro, da obnove svoji republiki in da napadejo Angleže. To poročajo Angleži sami, ki jih položaj v južni Afriki zelo skrbi, čemur se ni čuditi, ker morajo vporabiti vse svoje sile v Evropi in v Indiji.

Tudi v Egiptu vre. Proti Angležem so izbruhnile krvave demonstracije že začetkom septembra. Večina egipčanskih častnikov in vojakov domačinov je odpovala Angležem pokorščino. Razvoj vstaje v Egiptu je odvisen, kakršno stališče zavzame Turčija nasproti Angležem. Če pride med Turki in Angleži do vojske, se bodo pač bili prvi boji ob meji Sirije in Egipta. Egipčani se bodo, o tem niti Angleži sami ne dvomijo, uprli proti Angležem, če prično ob meji grometi topovi. Zelo se mora dvomiti, če bi mogli zdaj Angleži obdržati Egipt, ko se vojskujejo skoraj na celem svetu. Pristaviti se

še mora, da so Nemci Angleže v Kamerunu in tudi drugod v Afriki že večkrat porazili, da so nemške križarke na vodah ob Vzhodni Aziji, na Pacifiku in na Atlantskem oceanu uničile veliko angleških parnikov in da zato lahko Angleži v sedanji vojski izgube najlepše kolonije.

Kako so Rusi oblegali Przemisl.

Iz poročil, ki jih pošiljajo vojni poročevalci, posnemamo naslednje opise krvavih dogodkov, ki so se od 18. septembra do 8. oktobra godili pred Przemislom. Hočemo te dogodke nekoliko natančneje opisati, ker obleganje Przemisla in pa poraz Rusov pred to našo trdnjavo je eden največjih dogodkov te vojske.

Po tritedenskih zelo krvavih bojih, v katerih so hoteli Rusi z vsemi sredstvi udreti v trdnjavo, so pustili gore mrličev. Svojo nalogo je trdnjava pod poveljstvom podmaršala Kusmaneka sijajno izpolnila in je odbila vse napade. Rusi so izgubili 40.000 moč. Trdnjavske čete so se vojskovale z neprekosljivo hrabrostjo. Na posameznih krajih je došlo do vročih bojev mož z možem; v teh bojih so vedno zmagali deli naših čet, dasi so vojskovali ruski vojaki obupen boj, ker so jim za hrbtom grozile lastne strojne puške, da jih prisilijo prodirati. Dejansko so streljale ruske strojne puške večkrat v svoje lastne vrste. V mesto Przemisl so padali tudi šrapneli, a mesto je le malo trpelo.

Kako se je vršilo obleganje.

Dne 16. septembra so se prikazali Rusi prvič pred trdnjavo. Sovražnik se je obotavljaje približeval. Najprej so prišli kozaški oddelki, za njimi pehota; kmalu za temi pa velike mase vojaštva, ki so kakor železni obroč obkolile trdnjavo.

Sovražnik se je zelo težko približeval, ker je vsak čas izpadla posadka iz trdnjave ter s tem pokazala svoj ofenzivni duh. Vsak korak so morali plačati Rusi s težkimi žrtvami. Naši topovi so izvršno delovali že na veliko daljavo.

Dne 2. okt. smo zapazili zunaj na polju veliko belo zastavo, ki se je počasi približevala našim črtam. Prišel je parlament, neki podpolkovnik ruskega glavnega štaba. Častniki našega glavnega štaba so spremili parlamentarja, ki je imel zavezane oči, v trdnjavo na posvetovanje. Parlamentar je prinesel pismo poveljnika oblegovalne vojske, ki ni bil nihče drugi kakor Bolgar Radko Dimitrijevič. V pismu poziva naše poveljstvo, da mu izroči trdnjavo.

Dne 5. oktobra so Rusi energično naskočili našo jugovzhodno fronto in obenem na drugih straneh uprizorili demonstrativne juriše proti drugim fortom. Takoj smo spoznali sovražnikov namen, da hoče z močnim razvojem sil in groznim bombardiranjem iz 8-, 10-, 15-, 18- in 20-kaliberskih topov po vzoru Odrina, ali celo Lütticha tudi z mornariškimi topovi z naskokom osvojiti trdnjavo, katera je stala neomajno v tem silnem ognju.

Naskok se je pričel 6. oktobra in je trajal brez prenehanja 72 ur. Vsi napadi

so bili nazbiti od naših hrabrih čet, ki niso niti v ognju najtežjih ruskih topov zgubile hladnokrvnosti. — Naše moštvo je streljalo z velikim uspehom. Posebno velik je bil učinek streljanja pešcev, strojnih pušk kakor tudi topničarjev. Rusi, prezirajoči smrt, so zopet napadli, pri čemur so si znali izvršno pomagati s kopanjem strelnih jarkov. Tudi rusko topništvo je izvršno delovalo, ali z zelo majhnim uspehom, ter se je mogla škoda na utrdbah takoj popraviti. V mesto samo je padlo malo granat, posebno blizu zgradb poveljništva. Utrdbe same so bile malo poškodovane. Neka utrdba je bila zadeta na 250 krajih, ali je ostala popolnoma nepoškodovana. Oblegovalna vojska je štelela pet zborov, največ takih čet, ki so bile nalašč izurjene za oblegovalne boje.

Neki poročevalec poroča 14. t. m.:

Dne 8. oktobra je napad prenehal. Ruske čete so se umaknile in naše čete so jih energično preganjale. Umikanje je bilo podobno begu. Medtem je bila ofenziva naše glavne vojske tako uspešna, da je sedaj Przemisl svoboden. Samo na vzhodni fronti še demonstrirajo ruske čete, najbrž da skrijejo svoje umikanje. Kanonada traja danes 14. okt. od ranega jutra. Z dovoljenjem trdnjav poveljnika sem obiskoval dan pozneje utrdbo v skupini Siedliczka. To je edina točka v trdnjavski črti, kjer so Rusi v noči od 7. na 8. oktobra prodrli skozi različne ovire, ali hvala junaški posadki, katera se je borila tri in pol ure proti petkrat močnejšemu sovražniku, dokler ni prišla pomoč. Rusi, ki so prodrli, so plačali svoje drzno podjetje s smrtjo ali pa so bili vjeti, nobeden se ni vrnil. Še sedaj se vidijo sledovi grozne bitke, ki nima, kar se tiče grozovitosti, para. — Hrvatom morem sporočiti, da je bil eden njihovih sinov, in to nadporočnik v prvem topniškem polku z Dunaja, Janko Švrljuga, rodom iz Zagreba, poveljnik te utrdbe.

Ena sama utrdba zadeta 500 krat.

Gromenje topov iz okolice, kjer se je vršil velik boj, sem čul ves čas, odkar sem bil v trdnjavi. Od časa do časa so topovi posebno močno gromeli. Z dovoljenjem trdnjavskega poveljnika sem obiskal neko utrdbo, vodil nas je njen poveljnik, je bilo zelo zanimivo. V štiridnevem boju je bila utrdba petstokrat zadeta, blizu utrdbe je pa padlo približno 6000 krogel. Iz utrdbe same se je tritisočkrat ustrelilo. Sovražnik se je približal utrdbi do 700 korakov in je izgubil 5000 mrličev. Naši so izgubili le enega mrtvega in sedem ranjenec. Poškodbe, ki so se zadale utrdbi podnevi, so se vedno ponoči popravile. Poveljnik ji je nadporočnik Mikes. Okolica utrdbe je bila popolnoma prazna in preprežena z žičnimi ograjami. Zadnja stran utrdbe se najlažje primerja z vinskiimi kletmi. Na vse strani vodijo vojne železnice in brzojavne žice k zalogi municije. Na drevesih so se nahajala opazovališča za vodstvo ognja.

V Przemislu so se borili tudi deli našega III. zbora, med njimi zelo mnogo naših slovenskih Goričanov.

Samo slovenskih topničarjev je bilo v Przemislu nad 1000, pehote slovenske pa še več.

VEČ NAŠIH TOPNIČARJEV V BELGIJI PONESREČENIH. — NEMŠKI CESAR ODLIKUJE NAŠE VOJAKE.

Iz Kölna na Nemškem je došla cenzurirana brzojavka g. poročnika Mühlbauerja, zeta g. A. Casagrande v Ajdovščini, da se je 16. t. m. pri Lüttichu zgodila železniška nesreča, pri kateri je ostal mrtev stotnik Amann in je bilo ranjenih mnogo oficirjev in moštva 8. trdn. artil. bataljona iz Ajdovščine, kateri se je odlikoval s težkimi možnarji pri obstreljavanju trdnjav Lüttich, Namur, Maubeuge in Antwerpen. Kakor znano, je nemški cesar odlikoval bat. komandanta polkovnika Langer-ja in mnogo častnikov, med njimi tudi častnika Mühlbauerja z železnim križem. Uradno nemško poročilo, ki je izšlo o tej nesreči, se glasi:

Ko so prepeljali z železnico avstro-ogrsko motorne baterije iz postojank pred Antwerpnom, se je pri Lüttichu pripetila železniška nesreča. Nekaj voz z eno baterijo je skočilo s tira. Žal, da je bil ob tej priliki usmrčen divizijski poveljnik, stotnik trdnjavskega artilerijskega bataljona št. 8. Ferdinand Amann; praporščak Wollener si je zlomil nogo, več drugih častnikov in artiljeristov je bilo ranjenih. Baterija je ostala nepoškodovana; tudi material ni nič trpel. Mrtvi stotnik Amann, — njegova smrt je povzročila splošno žalost, — je bil prepeljan v Kolin. Praporščak Wollner je bil odlikovan pred Antwerpnom z železnim križem.

Nedavno je srečal cesar Viljem dele naših motorskih baterij na maršu. Nasproti c. in kr. delegatu grofu Stürgkhu je izrazil živahno veselje, ker je videl avstro-ogrsko artiljerijo, katero je radi nje-nega zadržanja izredno pohvalil. Nemški cesar je razdelil nad 50 železnih križev častnikom in moštvu avstro-ogrskih baterij. Častniki so bili vsi odlikovani.

Pregledovanje črnovojnikov prvega poziva.

Dunaj. Med črnovojniki, ki niso bili poklicani v vojaško službo, ker so bili pri novačenju kot nesposobni spoznani ali pa superarbitrirani je veliko krepkih mož, ki bi bili sedaj popolnoma sposobni za vojaško službo. Mnogi izmed njih, ki so bili takrat slabotni, so se okrepili; njih telesne hibe so tekom let izginile. Mnogo drugih je bilo spoznano za nesposobne, ker so bili morda prestrogi predpisi to povzročili.

Ker postajajo zahteve naše obrambe vedno večje, in je treba velik rezervar izurjenih vojnih obvezancev ustvariti, in brambno breme na celo prebivalstvo pravično razdeliti, se bo pregledal prvi poziv črnovojnikov, da se vidi, v koliko so ti črnovojniki sposobni za vojaško službo v črni vojski.

K temu pregledu bodo prišli vsi črnovojniki rojeni v l. 1878. do l. 1890., v številki tudi to leto, ko so bili do l. 1913. pri novačenju kot nesposobni ali pa so kot superarbitriranci iz armade izstopili.

Izvzeti so sledeči:

Tisti o katerih je obče znano, da so za črno vojsko popolnoma nesposobni. Tisti, ki se že uprabljajo v vojski, četudi delajo druga dela in ne nosijo orožja. Ravno tako tisti, ki so že namenjeni za taka dela. Nadalje prostovoljci, ki že služijo v armadi. Izvzeti so tudi tisti, ki so bili letos kot nesposobni spoznani in pa oni, ki so bili že kot črnovojniki superarbitrirani. Ravnotako je sklenila ogrska vlada, da se pregledajo vsi črnovojniški obvezanci od 24 do 36 leta, ki niso še vojaško izurjeni.

Pregled črnovojnikov mora biti po uradnem razglasu ogrske vlade končan do 29. t. m. Pregledovanja pri katerih bodo določili, kdo je za črnovojniško službo z orožjem sposoben ali ne, se bodo izvršila od 16. novembra do 31. decembra. Čas, ko se za orožje sposobni pozovejo v aktivno črnovojniško službo, se določi pozneje; a že zdaj se razglašajo, da bodo pozvani pod orožje mlajši pred starejšimi letniki.

Novice.

Preč. g. dekanu dr. Knavsu. Iz Cerknja: Pretečeni teden nas je zapustil prečastiti gospod dekan Dr. Frančišek Knavs, odšel je na svoje novo mesto v Št. Peter pri Gorici. Deloval je nad 8 let z vso vne- mo med nami. Njegovi globoki zasnovani in temeljiti cerkveni govori, bodo ostali vsem onim živo v spominu, ki hodijo v cerkev s pravim namenom. Posebno bo mo pogrešali lepih stanovskih govorov za fante in može, v katerih nas je gospod dekan vsaki mesec spodbujal k pravemu krščanskemu življenju. Kakor je bil v dušnem pastirstvu neumoren, tako se mu imamo zahvaliti za marsikaj tudi v društvenem življenju. Njegova temeljita predavanja v našem kat. izobraževalnem društvu so bila časten del naloge imenovanega društva. Gotovo bi bil gospod dekan ta predavanja tudi nadaljeval, aki bi bil videl več zanimanja. Za vse dobrote, ki nam jih je gospod dekan delil kot dušni pastir v cerkvi in izven cerkve mu kličemo: Bog Vam plačaj! Srca zvesta naša vedno, bila bodo Vam hvaležno; nauke Vaše vse obilo, vedno, vedno ohranile!

V prvi letnik bogoslovnice za goriško nadškofijo je letos stopilo 10 bogoslovcev, med njimi 10 Slovencev in 1 Furlan.

Duhovske vesti. Za dekanijskega in župnega upravitelja v Cerknem je imenovan velč. g. Ivan Kunšič, kurat na Srpenci. Na njegovo mesto je imenovan č. g. Al. Filipič, vikar v Čezsoči. — Čezsočo bo oskrboval č. g. Vinko Aljančič, kaplan v Bovcu. — Č. g. Anton Bratina, vikar na Kostanjevici, je vstopil v

pokoj. Preselil se je v Št. Peter pri Gorici. Na njegovo mesto pride č. g. Vinko Štanta, kaplan v Št. Petru, ki bo oskrboval tudi Temnico.

Zlata maša v Škofji Loki. Ravno ob času, ko se cel svet nahaja v orožju, je obhajal nedeljo 4. okt. ob 8. uri v urš. cerkvi v Škofji Loki zlato mašo železen, jeklen mož preč gč župnik Janez N. Wester. Ko je pred 50 leti na rožvenško nedeljo na toliko opevanem blejskem otoku prvič stopil pred božji oltar, je odšel za kaplana v Cerkno na Goriškem, čez 7 let pa prevzel službo duhovnega pastirja v Otaležu, kjer je neumorno deloval nad 34 let. Kdor je hodil po teh slikovitih krajih, je opazoval proti Vojskemu po zimi skoro nedostopne višočine in rebra s posameznimi hišami, ta ve, kako silno težavna je tu služba duhovnega pastirja, zlasti v burji, snegu in zametih. »Zakaj ste me semkaj poslali« zdihoval je zlatomašnik prve mesece proti tedanjemu dekanu Jermanu, »do cerkve imam po strmini 20 minut in sv. Katarina nima družega ko prazne stene?« Kako se je na to vsestranskega dela junaško poprijel, dokazujejo na vse praje lepo izdelane ceste in pota, sredi njih pa krasna cerkev, gotovo ena najlepših na Goriškem. Zlatomašniku želimo še dolgo let toli zasluženi pokoj!

Umrl je v Biljah 15. t. m. v 77. letu svoje starosti po kratki, a mučni bolezni previden s sv. zakramenti za umirajoče znani mnogo letni cerkovnik Andrej Orel. Pogreb se je vršil 17. t. m. ob veliki udeležbi domačinov in okoličanov, kar je pričalo, da je bil mož priljubljen in obče spoštovan. N. v m. p. Preostalim naše sožalje!

Pogreb g. nadučitelja Franketa. Minuli petek so pokopali v Oseku, kakor smo že poročali, vpok. nadučitelja J. Franketa, očeta oseškega g. vikarja in strica gore-njepoljskega g. vikarja. — Pogreb je vodil preč. g. župnik Šempaski z asistenco šestih drugih gospodov. Pogreba se je udeležilo domače starešinstvo, Orli, šolska mladina pod vodstvom učiteljskim, vse učiteljstvo iz sosednjih vasi in zelo veliko število ljudstva, ki je blagega pokojnika ljubilo in spoštovalo kot vrlega, poštenega in pobožnega moža. — Pokojnik je bil rojen l. 1846 v Poljanah na Gorenjskem; kot učitelj je služboval na Kranjskem v Loškem Potoku, Dobrepoljani, Kopanju, Stopiču naposled nad 20 let v Šempetru pri Nov. Mestu, kjer je bil tudi organist in tajnik. Z veliko žalostjo so se Dolenjci poslavljali od tega vrlega moža, ko se je l. 1908 poslovil od njih, da bo v zasluženem pokoji preživel večer svojega življenja pri svojem sinu v Vipavski dolini. — Med tem, ko je njegov sin Ivan, zdrav na severnem bojišču, mu je oče legel na smrtno posteljo — v grob. — Vrlemu možu, — uzornemu očetu, — skrbnemu vzgojitelju in vernemu katoličanu časten spomin in večni mir!

Obrekovanje poslanca dr. Korošca. »Slov. Gospodar« poroča: Celjski list »Deutsche Wacht« je prinesel po listu

»Tagespost« članek, v katerem očita poslancu dr. Korošču med raznim drugim tudi, da je ubežal v Švico. Dr. Korošec je vložil po dr. Benkoviču tožbo proti »Deutsche Wacht«. Dne 8. oktobra se je vršila obravnava, toda urednik »Deutsche Wacht« ni nastopil dokaza resnice. Bil je radi zanemarjanja dolžne pozornosti obsojen na 200 K globe.

Uradi okrajne bolniške blagajne se bodo nahajali, začeni od prihodnjega pondeljka 19. t. m., v novi lastni hiši naslovljene v ulici Leopardi 6.

Obrekovanje slovenskih duhovnikov. Razni sovražniki katoliške Cerkve so resni vojskin čas porabili za brezobzirno hujskarijo zoper slovensko duhovščino. V tem oziru je bil pa — žal — najhujši napad graškega vseučilišnega profesorja dr. Udeja. V praškem listu »Bonifatius-Korrespondenz« je objavil ta mož svoja obrekovanja. Danes pa beremo v oktobrovi številki tega lista, da preklicuje, prisiljen od lavantinskega obrambnega društva, 17 lažnivih trditev o slovenski duhovščini. — Dunajska »Reichspost«, glasilo kršč. socialcev, odločno obsoja obrekovanje slovenske duhovščine in pravi, da je izmed 18 aretiranih duhovnikov bilo izpuščenih že 14, proti ostalim 4 pa preiskava ni donala še nič obtežilnega.

Maturo so napravili včeraj na tukajšni nemški gimnaziji sledeči Slovenci (ki morajo k vojakom): Černovic Marij iz Gorice, Filej Jožef iz Št. Andreža, Furlan Franc iz Branice, Koren Iv., iz Drežnice, Jean Maks iz Ljubljane, Mate Avgust ter Polzer Marko s Koroškega z dobrim, Vrtovec Vencelj iz Vel. Zabelj pa z odličnim vspehom.

Naš prestolonaslednik 19. pešpolku. Naš prestolonaslednik Karl Franc Jožef je, kakor smo že poročali, imenovan za imejtelja tolminskega 19. pešpolka, ki se rekrutira v Rabu na Ogrskem. Ob tej priliki je rabskemu županu izrekel naslednje besede: »Ponosen sem, da je moj hrabri polk pokazal toliko hrabrost v tej sveti vojski, ki se bije za naš obstanek. Pričakujem z veselo nestrpnostjo trenutka, ko bom naš hrabri domači polk lahko obiskal na bojišču in bil priča njegovih junaštev.«

400 kvintalov žita za Ajdovščino. Iz Ajdovščine nam poročajo: Slavni deželni odbor je naklonil naši občini 400 meterskih stotov žita (4 vagone). Izdelki (moka in otrobi) so ubožnim ljudem na razpolago v Jochmannovem mlinu po naslednji ceni: Moka št. 1. po 52 K kv, št. 3. po 50 K, št. 6¹/₂ po 46 K, otrobi pa po 13 K. Deželni odbor je nakupil žita in ga razdelil v ta namen, da posamezni špekulantji ne bi mogli izkoriščati v sedanjih težkih časih. ubogega ljudstva. Namen dež. odbora je bil torej dober; kajti žalostno je, da se povsod dobe ljudje, ki sedanji položaj izkoriščajo, da še bolj stiskajo reveža. Zato zasluži dež. odbor vso pohvalo. Da bi le ta namen dež. odbora bil dosežen!....

Neresnične vesti o padlih na bojišču. Nekatere družine od svojih dragih na bo-

jišču niso dobile vesti že več tednov; pač pa prinese tuptam kak ranjenec z bojišča novico, da je ta in ta na bojišču padel, da je videl njegov grob i. t. d. V pre mnogih slučajih, ki so nam znani, pa se tak pogrešani svojec čez čas oglasi s kakšnim pismom iz Rusije, kjer je vjet. Tako se je zgodilo tudi profesorju tuk. slovenske gimnazije g. Puntarju. V terek dobi pismo, da je njegov brat Ivan na bojišču padel 26. avgusta. Neki ranjenec je pripovedoval, da je bil zraven, ko so ga pokopali. V sredo na to pa g. profesor Puntar dobi pismo iz Moskve, v katerem mu brat naznanja, da je vjet in že zdrav. Tudi uradni izkazi niso vedno točni, kakor smo se imeli priliko prepričati. Vojak, ki je bil uradno mrtev, je čez teden dni potem pisal. Torej ne se razburjati preveč. Mnogi, ki jih pogrešamo z žalostjo, se še vrnejo zdravi domov.

Važno za črnovojnike, ki gredo v vojsko. V interesu črnovojnikov rojenih 1892., 1893. in 1894. l., ki so poklicani za 26. oktobra t. l. v aktivno službovanje, je da prinesejo s seboj če le mogoče, te-le predmete: par trpežnih, ohlapnih čevljev (škornjev, opank); gorko volneno spodnjo obleko, obleko; gorko obleko, volnen te- lovnik z rokavi (volnen jopič, sviter), ko- žuh, debel zimski plašč; volnene nogavi- ce, rokavice in narokavice; snežno čepi- co; gorko odejo (koc); nahrbtnik; vsekak- or pa žlico, vilice in nož ter jedilno po- sodo. V kolikor bodo obleke in predmeti vporabni za službo v vojni se izplača njih vrednost v gotovini.

Kam se je svojcem vojnih ujetnikov obrniti. Nekateri pošiljajo pisma in denar na avstrijsko zunanje ministerstvo in pa na ameriškansko poslaništvo, češ, ta dva bosta vedela, kje se nahaja vojni ujetnik in mu bosta pisma in denar odrajlala. Ta dva pa ne opravljata sama teh poslov, ampak jih odkažeta posebni pisarni, ki je za taka dela ustanovljena. Če hočete torej, da se bodo take stvari takoj odposlale in uredile, nikar ne pišite ministerstvu ali pa ameriškanskemu poslaništvu, ampak se kar obrnite na sledeči naslov: »*Geimesames Zentralnachweise-Bureau, Hilfs- und Auskunftsstelle für Kriegsgefangene und Internierte, Wien, I., Jasomirgott-Strasse Nr. 6.*«

Kako posluje c. kr. pošta? Toliko dr- žavni poštni uradi kolikor vojno-poštni ur- radi imajo nalogo, da se podvizajo kolikor možno z dovajanjem in odvajanjem tabor- nih poštnih pošiljatev. V tem smislu se je vojno ministerstvo že ponovno obrnilo na vrhovno etapno poveljstvo, ki je pa javilo, da delujejo vojno-poštni uradi ne- prestano in v najtežavnejših razmerah. Svojcem oseb, ki prapadajo vojski na boj- nem polju se vsled umljive nestrpnosti do- zdeva, da taborna pošta deluje prepočasi. Toda pri tem se ne sme zvrčati krivde na pomankljivosti organizacije in načina odpošiljanja, niti na morebitno malomar- nost osebja. Vzrok tičl v težavah, ki iz- hajajo iz vojnih okoliščin. Tostvarno se mora predvsem povdarjati, da vozijo po- štni vlaki po vojnem redu veliko bolj po- časi nego v miru. Razumljivo je, da doslej

ko so bile vse čete v vednem premikanju in so komaj dospevši na svoj cilj, se zo- pet oddaljile od poštnih zbiralnic, večji ali manjši del nagromadenih vojno-poštnih dopisov ni mogel doseči naslovnikov; zla- sti se, ker se te težkoče pri napredovanju v bojni črti še povečujejo. Naravno je, da enake težkoče nastajajo tudi pri obratnem prometu od armade v domovino, pri čem- ur je treba še vpoštovati, da pri bojnem premikanju zamorejo čete le redkokdaj oddajati svoje korespondence na vojno- poštnem uradu, ker se ti uradi nahajajo pri drugem delu trena, zlasti pa, ker je dovoljeno zaradi cenzuriranja vsebine vojnih korespondenc, posameznim osebam v vojni oddajati svoje pošiljatve samo na vojnopoštnem uradu.

Ranjenci v Gorici. Ranjen je le na no- vo došli pešec 47. pešpolka Ang. S t a b i l e iz Ogleja. Ranjen je na levem stegnu. Na opozovanju se nahajajo Jožef Legi- ša, 20. lovski bat.; Ant. T i n t a, domobr. polk št. 27.; Ivan Zanini, pešpolk št. 47; Dominik Polli, pešpolk št. 97; Marcel Mondolfo, pešpolk št. 97; Franc F a b j a n pešpolk št. 97; David Calligaris, domobr. polk 27.; Al. C i n g e r l e, dom. polk 27.; Franc K o f o l, domobr. polk 27.; Ivan B e l t r a m, domobr. polk 27.; Dominik Lorenzut pešpolk 97.; Ant. Boletig, peš- polk 97.; Franc Legiša, pešpolk 97.; Jožef Tomat, dom. polk 27.

»Pevsko in glasbeno društvo« v G o r i c i, podružnica Glasbene Matice v Ljub- ljani je sklenilo, da v kljub težavnim raz- meram vzdrži, četudi z velikimi žrtvami svojo glasbeno šolo, ki je pod nadzor- stvom c. kr. naučnega ministerstva. Pos- srečilo se je društvu pridobiti izvrstno učiteljico za glasovir v osebi g. Ljudmile Petranove, ki dojde te dni. Gospica je ab- solventinja konservatorija v Pragi, izvr- stna učiteljica in je že podučevala pri Glasbeni Matici v Ljubljani, kjer so jo morali radi vojskih razmer začasno od- pustiti; ima od tam najboljšo kvalifikacijo ter že zna prav dobro slovensko. Obr- čamo se zlasti do starišev, ki želijo pre- skrbeti svojim otrokom d o b e r pouk v glasbi, da podpirajo društvo s tem, da vpišejo svoje učence v Glasbeno šolo, za kar je še vedno čas. Priglasiti se je v dru- štvjenih prostorih v ulici Sv. Ivana 7. l. —

Važno za enoletne prostovoljce. Oni črnovojniški vojni vpoklicanci, ki imajo pravico do enoletnega prostovoljstva, se opozarjajo, da se naj zglase kot prosto- voljci pri »*Akademische Anmelde und Auskunftsstelle*« na Dunaju, Universität. Kot taki pridejo v šaržno šolo, kamor si zbero: v Gradec, Prago ali Inomost. V dveh mesecih postanejo podčastniki in v teku vojske lahko tudi častniki. To velja tudi za abiturjente vseh šol, ki imajo pra- vico do enoletnega prostovoljstva.

Zajčje kože za vojake na bojiščih. Nemška cesarica je o priliki, ko se je o- glasilo pri njej predsedstvo vojnega od- bora za toplo spodnjo obleko, opozorila, naj se v čim večji meri rabijo nadomesti- la za volno. Odbor je nato sklenil za tre-

bušne pasove rabiti z a j č j e k o ž e. Stro- kovni izvedenci so izrekli, da so taki pa- sovi izredno primerni in dobri. Sedaj do- biva odbor nešteto zajčjih kož v dar; aki- pa te ne bodo zadostovale, jih namerava- jo tudi kupovati. To bodi migljej tudi za- nas. Kdor ima kako zajčjo kožo, naj jo podari našim vojakom. Darove sprejma »*Nabiralnica darov vojno-oskrbovalnega odbora*« (Ženski odsek S. K. S. Z.) Go- sposka ulica 6.

Na severnem bojišču ranjeni gorišk Slovenec Peter Batistič iz Št. Petra je 10. t. m. v bolnišnici na Ogersken umrl.

Repatica, ki jo po nekaterih krajih sedaj vidijo je lepo-svetleča zvezda, spa- dajoča glede velikosti v četrto vrsto. Razvijala se bo, kakor pišejo astronomi, čedalje bolj in osobito rep se jej bo večal. Že sedaj, četudi se ni še dobro približala solncu in zemlji, jo vidimo na vedrem in jasnem nebu kot lepo svetlikajočo zvez- do-repatico. — Zvezdolovci pišejo, da je bila repatica 2. oktobra t. l. zemlji najbli- žja, a da se bo 26. oktobra najbolj pribli- žala solncu. Zbog tega bo vedno svetlej- ša. — Zvezdoslovni učenjaki so preraču- nali, da se ta repatica približa zemlji do 235,950,000 kilometrov. Naše stare ma- nice pravijo, da je pač res, da nam repa- tica naznanja vojno. — Slučajno so sedaj zadele.

Redka naravna prikazen v Pragi. V soboto zvečer so opazili v Pragi nasled- nji naravni pojav: Okrog meseca, ki se sedaj nagiba k polni luni, se je pojavila prekrasna mavrica. Obzorje je bilo popol- noma vedro, lunini žarki so ostro prodi- rali skozi vlažni zrak ter tvorili kri; sredi križa je bila luna, ki jo je obhajala mavri- ca. Prikazen pa ni dolgo trajala. Kasneje se je mavrica še enkrat pokazala ter je bilo spektrum jako lahko razpoznati, zla- sti pa modro barvo, ki se jelo močno od- razala od luninega roba. Seveda so ljudje to naravno prikazen spravljali v zvezo s sedanjo vojno.

Ruski vjetniki v Avstriji. Kakor po- roča »*Reichspost*« gradijo v Knittelfeldu za ruske vjetnike barake, ki bodo imele prostora za 20.000 mož. Doslej so z Ogr- skega pripeljali v Knittenfeld 600 Rusov, ki jih bodo rabili za zgradbo barak. — V Novem Beneteku na Češkem bodo na- pravili barak za 10.000 ruskih vjetnikov. Doslej se skoro vsi ruski vjetniki nahajajo na Ogrskem.

Z bojnega polja.

Kako so se na bajonet borili Slovenci 47. pešpolka.

Iz pisma, ki ga je pisal korporal Franc B., doma iz cmureške okolice, svo- jim staršem iz bolnišnice, posnamemo ne- kaj zanimivih črtic, kako silni so naskoki naših slovenskih vojakov z golimi baje- neti, ali takozvani »*juriš*«. Poleg tega je zanimivo, da ta nemški vojak posebno naglašja junaštvo slovenskih vojakov. Pi- smo prinašamo samo v izvlečku,

To ni več boj, to je klanje! Bilo je pri Grodeku. Naša kompanija (47. pešpolk), v kateri so slučajno bili skoro sami slovenski fantje, je dobila nalog, da mora za vsako ceno zavzeti hrib, na katerem so imeli Rusi postavljene 4 brzostrelne puške.

Pred nami je ležal mal gozd, ki se je raztezal proti hribu, kjer so stale sovražnikove strojne puške. Naš stotnik nam je dal strogo povelje, da ne smemo streljati, predno nam ne da on za to znamenje.

»Danes bodete izkusili, čemu ste dobili nabrušene bajonete.« Drli smo po gozdiču naprej. Bližali smo se že vrhuncu griča, ko nam pride nasproti stotnija ruske infanterije, ki pa je bila gotovo dvakrat močnejša kot mi. Mi nismo streljali in tudi Rusi ne. Kot na en glas je cela naša stotnija kriknila, ko smo imeli Ruse na 50 korakov pred seboj: »Hura! Hura! Hura!« In v naslednjem trenutku — oh, to je bilo grozno! — Naši dobro nabrušeni bajoneti so se zasajali v ruska trupla. Kri je brizgala na vse strani, naša obleka je bila na mah vsa krvava. Če bi bili vi videli, kako so fantje naše stotnije delali z Rusi! To je naravnost neverjetno! Videl sem, kako je neki frajtar, doma nekje od Sv. Lenarta v Slov. goricah, z enim samim sunkom prebodel kar dva Rusa nanekrat. Kri mu je brazgnila v obraz. A vrli slovenski fant še ni mel časa, da bi si obrisal rusko kri z obraza, že je vrgel oba Rusa ob hlastovo deblo in je zabodel zopet drugega hrusta. In tako so delali vsi. To vam je bil pogled za bogove! Vmes so vpili vrli Slovenci: »Hura! Živio cesar! Živela domovina! Le po Rusih!« Dosedaj se bil vedno jezen, če sem slišal kričati »Živio!« A odslej ne več! To so vam res občudovanja vredni ljudje. Če bi se vsi naši tako borili, morali bi mi Ruse premagati, pa naj jih je tudi desetkrat več kot nas.

Naša stotnija je podila Ruse iz gozda. Tukaj se je boj z nova začel. Rusi so dobili pomoč. A nič jim ni pomagalo. Zopet isto klanje. Polovico naših vojakov je že sicer padlo, a mi smo še vedno Ruse prekašali. Prej omenjeni frajtar je drvel pred nami. Na parobku gozda mu pride nasproti nek izredno velik in močan ruski podčastnik z nasajenim bajonetom. Sedaj je po tebi, sem si mislil. In kaj se je zgodilo! Naš Slovenec in Rus sta se zakadila z vso silo drug v drugega. Oba sta istočasno nastavila bajonete in oba sta bila istočasno prebodena. Ruski bajonet se je prikazal pri hrbtu našega frajtarja ven in naš slovenjgoriški France je zadel Rusa v srce. Ruska kri je brizgnila več metrov daleč nazaj. Oba junaka sta padla v stran s prebodenimi trupli. Ko sta se borila s smrtjo, sta še vedno strastno držala svoji puški. — Groza me je pretresla, a ni bilo časa, pomilovati našega junaškega frajtarja. Drveli smo s krvavimi bajoneti za bežečimi Rusi.

Kmalu nato je bila ruska postojanka s strojnimi puškami vred naša. Po boju smo pregledali sami sebe. Drug drugega nismo poznali. Po obrazih in na obleki smo imeli kar na debelo sesedene ruske

krvi. Puškine cevi smo imeli polne krvi. Od zunaj je bilo naše orožje vse umazano in okrvavljeno. Naša obleka je bila razcapana. Prešteli smo svoje vrste. Ostalo nas je samo ena tretjina od moštva cele stotnije. Kdor pade v bajonetnem jurišu, ta navadno ne vstane več. Ko je pozneje prišel naš zdravstveni oddelek pobirat ranjence, se je videlo, da je skoro vsak revež, ki je padel v jurišu, imel preboden trebuh ali prsa. In tak ranjenec navadno hitro izkrvavi. V gozdiču in ob robu gozda je ležalo gotovo čez 300 Rusov mrtvih in težko ranjenih.

Spomin na to grozno borbo z bajoneti mi bo ostal za vse življenje v spomину. Še sedaj mi, posebno v sanjah, stopajo oni grozni obrazi razdivjanih bojevnikov, ono bizganje krvi, kričanje in stokanje, pred oči.

Kako naši vrli vojaki dopisujejo s Srbi.

Iz pisma, ki je došlo z južnega bojišča posnemamo: Dež je prenehal padati in semtertja je že solnce posvetilo izza oblakov. Mi smo mirni v naših okopih, šele zvečer prične »pajba« kakor pravijo Srbi. Kakih sto korakov smo oddaljeni eden od drugega ter si skupno dopisujemo. V megli se priplazimo do drevja, pa pribijemo pismo na hrast. Zjutraj je že odgovor. To je sicer nevarno, ali naši ne bi zamudili niti minute, da ne bi dali Srbom primeren odgovor. Neki dan so nam Srbi pisali:

»Hrabri cesarski 78. pešpolk! Pridi k nam in odloži orožje. Imamo vsega: novokuhanega žganja, ovinovine, sladkega, karkoli vam srce poželi. Živela koalicija!«
Mi smo jim odgovorili:

»Hrabri 20. polk! Zastonj se boriš! Položi orožje in pridite k nam. Mi imamo fino pečenega kruha, sol, imamo telečje meso in biftek (tega bodo dobili vaši častniki), imamo liker, vino, šampanjec in izvrstne piške. Ovna vam darujemo. Naš cesar in kralj Franc Jožef bo Vaš vladar ako Bog da in sreča junaška. Živela Hrvatska!«

In zares, hrane imamo dovolj. Pri Srbih je slabo, kakor pripovedujejo uskoki in ujetniki. Nimajo ničesar, da bi oblekli, a zima je pred vrati. Ostani zdrav in ne boj se za me.

Plemenit ruski vojak. »Grazer Volksblatt« poroča: Neki ranjeni cesarski lovec pripoveduje: »Bil sem ranjen na roki; na poti na obvezovališče sem padel v globoko jamo iz katere se nisem mogel več izvleči. Kasneje je padel v jamo tudi neki neranjeni Rus, kateremu se je posrečilo zlesti zopet iz nje. Nato je potegnil iz jame tudi mene, me zadel na rame in me nesel dve uri daleč k mojemu polku. Tu so Rusa za njegov plemeniti čin pogostili; on pa je samo to prosil, da bi ga ne napravili za ujetnika. Rekel je, da smo vsi enaki vojaki in da osebno nimamo nič drug proti drugemu. Cesarski lovci so mu tudi dovolili prost odhod.

Počaščena zajeta posadka. Vojni poročevalec lista »N. W. Tagblatt« pripoveduje v imenovanem listu o zavzetju u-

trdbe Camp des Romains, kjer se je dograla naslednja zanimiva dogodba: Po grozovitem koncentriranem ognju naših težkih baterij so bile utrdbe najprej prisiljene umolkniti, potem šele smo napadli in naskočili utrdbo Camp des Romains, ki je po svoji legi zelo važna. Francoska posadka se je branila izredno hrabro in se vdala šele, ko so Nemci vdrlí v utrdbo z golim orožjem. Zgodilo se je, da so Nemci in Francozi streljali drugi na druge v razdalji komaj petih metrov. Slednjič se je posadka vdala; bilo je kakih 450 mož, vsi drugi so padli. Radi izredne vojaške vrline je posadka odkorakala z vsemi vojaškimi častni. Čete, ki so izvršile napad, so prezentirale orožje in zastave in se poklonile. Posadka je nato odložila orožje in se vdala kot vojni ujetniki. Francoskim častnikom se je vsled njih hrabrosti in vrline dovolilo, da so obdržali svoje sablje.

Slovenski junak — odlikovan. Kakor poročajo listi, je rezervni kadet 24. (rusinske) pešpolka in slušatelj dunajske visoke šole za poljedelstvo g. Mihael Gabrielčič povodom druge bitke pri Lvovu s svojim »hrabrim in zglednim ponašanjem« bistveno pripomogel, da je njegova četa zavzela neko višino, kjer so naši vojaki zaplenili sovražniku dvajset topov. Pri tem je bil g. Gabrielčič od šrapnela na glavi nevarno ranjen. Za svoje junaško ponašanje je prejel g. Gabrielčič, sin našega rojaka g. dvornega svetnika pri vrhovnem sodišču na Dunaju Mih. Gabrielčiča, srebrno hrabrostno svetinjo drugega razreda. Z veseljem moramo pa tudi poročati, da se je g. Gibrielčič, ki je bil v dunajski bolnišnici operiran, stanje že v toliko zboljšalo, da je izven nevarnosti sedaj v domači oskrbi. Mlademu slovenskemu junaku iskrene čestitke! — Srebrno svetinjo I. razreda za hrabrost je dobil g. Andrej Lah rezervni kadet pri 97. pešpolku, doma iz Dutovelj na Krasu.

Slovenski profesor vjet od Rusov. Gosp. dr. Janko Kotnik, ki je predlanskem podučeval na goriški realci, sedaj profesor v Banjaluki in poročnik pri bosherc. pešpolku št. 4, o katerem smo poročali, da ga pogrešajo, je pisal dne 26. septembra svojim staršem na Koroškem sledeče pismo: »Moskva, 26. septembra 1914. Dne 4. septembra ob 5. uri popoldne sem bil ranjen. Krogla mi je prestrelila koleno, zato sem obležal na bojnem polju. Bitka je trajala do pozne noči, deževalo je in ležal sem med mnogimi mrtvimi in ranjenimi celo noč na bojnem polju. Drugi dan dopoldne so došli ruski sanitetni vojaki, ki so me pobrali in nesli v neko vas, kjer so me obvezali. Potem sem prišel v dve bolnišnici »Rdečega križa« in sedaj sem že 8 dni tukaj v garnizijski bolnišnici. Sicer še ne morem hoditi, toda počutim se že precej boljše in upam, da bom v 3 tednih zopet lahko hodil.«

Ali ste že poravnali naročnino?

isem naših junakov.

o slovenskega vjetnika iz Rusije.

sp. učitelj Jožef Toroš, rez. častnik polka je pisla 12. sept. svoji soprogi še pismo, ki je došlo 16. oktobra in posnemamo:

reljuba! Upam, da ste ti in otroci

Poslal sem Ti en telegram ter pisem; Ker so bila pisma slovenim, da jih nisi dobila. Jaz sem anjen v Rusiji. Gre mi že dobro in ja sprehod. Takoj ko bo mir skle- zopet vrnem domov. Ne delaj si zelo dobro sem preskrbljen. Vsi so zelo ljubeznjivi, vsako željo nam . — Piši mi takoj, toda nem-

Pismo, ki mi pišeš, pošlji v Prst na ameriški konzulat s prošnjo, da se pošlje ameriški poslatištvu v Petrograd. To se zgodi, da svoje pismo daš v večjo kuverto. Na pismo ni treba znamke. Prosim piši kmalu, sem vedno zelo o skrbeh. Vedno mislim na Vas vse... Zelo želim domov. Hvali Boga, da me je ohranil pri življenju.«

Kaj piše slovenski vojak iz Antwerpena?

Pri naših »motorjih« (motorne baterije) služi tudi nečak č. g. kurata v Šteferjanu. Te dni je pisal ta vojak svojemu stricu tudi to-le: »Hvala Vam za ponudbo zimske spodnje obleke in denarja; tega mi ne manjka, le cigaret nimam vselej. Dobro mi gre, zdrav sem, — pa grozote vojske nikdar ne pozabim. Oh! kako se zemlja trese, ko zažgemo naše motorje. Več ustmeno, ako Bog dá, da se vrnem domov. Molite za-me, in pozdravite moje dobre, redobne stariše. Rožni venec, katerega ste mi dali, tudi imam. Z Bogom!«

Najnovejše vesti.

Naše čete v Galiciji prodirajo.

Dunaj, 21. (Kor.) Uradno se razglašajo: 21. oktobra, opoldne:

V težkih, trdovratnih naskokih na ojačene pozicije sovražnikove od Felsztyna do ceste vzhodno od Medyke dobivamo zopet tal na več mestih, dočim niso mogli ruski protinapadi nikjer prodreti.

Prošlo noč so naše čete z naskokom vzele kapelno višino severno od Mysinleca. Južno od Magiere se jim je že včeraj posrečilo napredovanje od zavzetih vasi proti višini.

Na južnem krilu se vrši boj večinoma z artiljerijo. Zaradi obsežne uporabe modernih poljskih utrdb zavzema bitka večinoma značaj trdnjavske vojne.

V Karpatih smo včeraj zavzeli Jablonški prehod, zadnjega, ki je bil še zaseden po ruskem oddelku. Na ogrskih tleh torej ni nobenega sovražnika več.

Naše prodiranje v Bukovini je doseglo Veliki Seret.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Hofer, generalni major.

Boji na Francoskem.

Berolin, 21. (Kor.) Wolffov urad poročaja: Veliki glavni stan, 21. oktobra, dopoldne:

Ob ysetskem prekopu se nahajajo naše čete še v hudem boju. Sovražnika podpira njegova artiljerija z morja severozapadno od Nieuporta. Naša artiljerija je pri tem onesposobila za boj angleško torpedovko.

Boj zapadno od Lille se nadaljuje. Naše čete so tudi tam prešle v ofenzivo in so na več mestih vrgle sovražnika. Ujetih je bilo okrog 2000 Angležev in zaplenjenih več strojnih pušk.

Na Vzhodnem bojišču ni bilo odločitve.

Zadružništvo.

Grgar. Vabilo k občnemu zboru kmečke hranilnice in posojilnice v Grgarju. Ker se za dan 11. t. m. sklicani VI. redni občni zbor vsled premajhne udeležbe ni mogel vršiti, zato se sklicuje drugi občni zbor z ravno istim vspešdom za dan 25. t. m. ob 3. urah popoldne v posojilničnih prostorih. K obilni udeležbi vabi odbor.

Slovenskim fantom na pot v cesarsko službo. Spisal Jernej Hafner. — O tej knjigi piše duh. pastir:

»Kaj so si mogli dobri starši pri slovesu od svojih sinov, ko so šli k vojakom bolj želeli, kakor dati jim zvestega spremljevalca, ki bi jim klical v spomin njih zlate nauke, močne dovolj, da obvarujejo ljubega sina v tujini? Počem so bolj hrepenele skrbni starši, kakor po zanesljivem pripomočku, da bi njih sinovi prekoristne nauke tudi izpolnjevali sebi v časno in večno srečo. Oboje nam je oskrbel g. kaplan Jernej Hafner, ki je spisal za naše vojake knjigo: Slovenskim fantom za slovo na pot v cesarsko službo. —

Knjiga ima dva dela. V prvem delu »Nauki in sveti« opozarja pisatelj z očetovsko prijaznostjo, pa prepričevalno besedo naše vojake na vse nevarnosti, katerih se morajo varovati, pa na pripomočke, katerih naj se poslužujejo, da ostanejo dobri katoličani in da si pridobe navdušenosti in junaštva, ki ju potrebujejo vojaki, zlasti ob času vojske. Vsi nauki in svet so zajeti iz bogate skušnje. Pisatelj je služil kot enoletni prostovoljec pri vojakih. Izbrani so modro in premišljeno, potrjeni z mnogimi izreki sv. pisma in pojasnjeni z zgledi slavnih vojskovodij, zlasti avstrijskih, kakor tudi z dogodki svetopisemskih zgodb in cerkvene zgodovine. Pripovedovanje je prisrčno, kakor v Slomškovem »Življenja srečen pot«. —

Drugi del »Orožarna krščanskega vojaka« pa obsega dobro izbrane molitve, kakor jih more moliti vojak vsak dan in večjo zbirko primernih molitev za proste popoldneve. Dodane so molitve ob vojski, za umirajočega vojaka in druge.

J. Hafnerjeva knjiga »Slovenskim fantom za slovo na pot v cesarsko službo« je torej v vsakem oziru izborna ka žipot in dober molitvenik za naše vojake. Ker ima tudi priročno žepno obliko in je cena, kolikor je sploh mogoče nizka, je upati, da bo dolgo zaželjeni molitvenik za vojake postal neločljiv spremljevalec slehernega slovenskega vojaka. Dobi se v Knjigarni Kat. tisk. društva za nizko ceno K 1.20, za vezan izvod z rdečo

obveza, šagrin z zlato obvezo K 2.20, najfinejša vezava K 3.20.

Darovi.

Za naše vojake.

Nabiralnica darov vojnookrbvalnega odbora v Gorici za slovenski del (Ženski oddelek Slov. kršč. socialne zveze) je dobila zopet lepo število darov za naše vojake.

V denarju.

Dekleta Iare Kamnje (obč. Kamnje, Skrilje in Vrtovin) nabrala K 77.31; dr. Peter Šorli K 5; ga. Rustja v Gorici K 2; ga. Ferfilja v Gorici K 4; Bitežnik N. iz Raven K 1; v Šmartnem nabrale cerkvene pevke K 56.32; v Cerovem nabrala dekleta Mar. družbe in druga K 68.74; občina Št. Maver K 28; A. Komjanc, Cerovo K 1. — Skupaj se je doslej nabralo K 2059 37 vin.

V blagu.

V Kamnjah nabrala dekleta (obč. Kamnje, Skrilje in Vrtovin) 237 knjig, 25 rjuh, 119 kosov perila, po 1 jerbas grozdja in jabolk, 1 zaboj suhih fig in orehov, 1 zavoj čokolade, 21 cigar, 21 Excelsior, 25 pak. tobaka, 308 cigaret, 11 škatelj vžigalic, 3 salame, 1 stekl. žganja ter več podobic, svetinjc, rožnih vencev in svinčnikov.

V Grgarju se je nabralo 39 kosov perila in odej, 30 kosov zimske obleke, več svinčnikov in papirja. (K 232.48, ki so se nabrale, so se iz Grgarja odposlale na glavarstvo, kar pride v dobro družinam).

V Čepovanu so nabrala dekleta M. D. 27 komadov sp. in zimske obleke, odej, perila ter zavoj cunj za obveze.

V Cerovem so nabrala dekleta Mar. Družbe in druga: 6 jerbasov jabolk, 2 konservi, več kil suhih češpelj, 3 stek. žganja, 1 malinovec, 1 jerbas, 1 škatljo in 4 roče grozdja, 3 stekl. vina, 2 škat. fig, več zavitkov kostanja in orehov, hrušk, 1 vrečo krompirja, 7 rjuh, 6 m. novega platna, več brisač, prt in cunj, 1 pak. tobaka, papirčkov, 1 škat. cidaret, 2 škat. vžigalic, cigaret, čaja, 10 razglednic.

V Št. Maveru se je nabralo: 8 in pol kg grozdja, 11 in pol kg orehov, 11 kg kostanja, 14 kg krompirja, jabolk fižola, kave, cigaret, dopisnic, vžigalic, 1 stekl. žganja, 2 vazi medu in marmelade, 1 stek. limonade, 2 salami.

Billiana 1 vrečo robidnega listja.

V Vojščici so nabrala dekleta »Mar. Družbe«. 13 komadov perila in zimske obleke, škatlo obvez, rut, perja, 2 kvintala krompirja, pol kg fižola, 1 vrečo orehov in ječmena, 5 zavitkov tobaka. (Č. g. vikar Čigon je daroval za boj slov. in nemški knjig, ki pa jih je odposlal naravnost v bolnišnico.)

V Šmartnem v Brdih so nabrale cerkvene pevke: 5 stekl. vina, 2 kg s. češpelj, 5 p. nogavic, 1 p. rokovic, 4 rute, 1 ovoj, 4 škatlje cigaret, 3 pak. tobaka, 3 zavoj papirčkov, 13 razglednic, 2 šk. vžigalic, 1 notes, 1 držalo.

G. Ant. Komjanc iz Cerovega je daroval: 1 zavoj fig in 2 stekl. žganja.

Gdč. učiteljica iz Bukovice 12 parov nogavic.

... cenjeni nabiralkam in nabiralcem, posebno pa pozhrtvovalnim darovateljem presrečna zahvala v imenu trpečih vojakov.

K našemu zadnjemu poročilu še dodajemo, da so č. sestre »Notre Dame« poslale že cel zaboj pletenin, ki jih je naš odsek odposlal na pristojno mesto. V zaboju je bilo: 150 čepic, 60 p. zapestnic, 5 šerp, 5 p. nogavic, 3 p. dokolenic, 1 p. kolenic, 1 p. polrokovic in mnogo čufanja. — Bog povrni vsem!

Rabijo se vse stvari, denar, tudi pridelki se hvaležno sprejemajo. Vojno oskrbovalni odbor v vojnem ministerstvu na Dunaju nam poroča, da je sila nujna.

Vse, kar se hoče vojakom darovati, naj se pošilja na naslov:

Nabiralnica darov voj. oskrb. odbora v Gorici za Slovenski del (Ženski odsek S. K. S. Z.). Gosp. ulica 6.

Za Rdeči križ in za družine

poslano po Slov. odseku R. Križa v Gorici.

N. N. (pol-pol) kron 30[•] — (zadnjič pom. izostalo). — Zbirka gdč. E. Fonove (pol-pol) kron 200. 80; šolsko vodstvo v Dornbergu nabralo kron 109, M. Grapulin kron 5[•] — Mons. J. Kolavčič kanonik v Gorici za sept. in oktober po 10 kron (pol-pol), skupaj kron 20[•] —; Slov. Mar. Družba v Trslu po č. g. Guštinu kron 200[•] —; Trenta po č. g. Ivanu Kodrič kron 653; Fojana po č. g. Spitzer (č. g. J. Spitzer kron 10; 10 družin v Fojani-Barbani kron 12[•] —) kron 22; — Dornberg po č. g. Lavrenčiču župniku nabrali gdč. Danica Kerševani in Šinigoj kron 3060; Fr. Pančur, prof. verstva v pok. kron 10[•] — Slov. Mar. Družba v Gorici (za družine) zbrala kron 520; dr. P. Šorli (za družine) kron 4[•] —; hranilnica in posojilnica v Št. Petru mesto venca na grob † Jan. Batističa, člana načelstva kron 10[•] —

Doslej je došlo na slovenski odsek skupaj:

za Rdeči Križ	K	17 275·87
za družine	K	3 614·35

(Šmarje je poslalo že 11 avg. po žup. uradu kron 28776. Darovi so bili naslovljeni na predsedstvo in so tam sprejeli. Enako je Mar. Družba v Rihenbergu poslala na bolnišnico R. K. več vreč blaga.)

Zbirka gdč. Eme Fonove v Gorici. Sandi Budal kron 1, Adolf Komac kron 5, Luigi Fogar kron 5, Gvaiz kron 10, Contesa Prandi kron 5, Ana Bernot kron 2, Terezija Batič kron 2, Alojs Winterer kron 1, Ant. Mlekuš kron 2, K. Pirc kron 2, Pere kron 1, Franc Slamič kron 5, Ivan Velišček K 1, Alojzij Tefač kron 1, Menreni kron 1, Strnad kron 1, Magister August K 1, Jamšek Janko K 1, Bačner Lipe kron 1, Gomišček Štefan v. 20, Rozi Fabčić kron 1, Koren kron 5, Drufovka J. kron 2, Kuštrin kron 2, Bigaj kron 1, Šuligoj kron 2, Breščak Anton kron 10, Dr. Anton pl. Fabris kron 10, Josip Mučič kron 2, Alfieri Caligaris kron 1, N. N. kron 2, Rudolf Zarli kron 10, Carlo Zorzi kron 1, Gozzi v. 20, Marostin v. 40, Zorn kron 2, J. Fonzari kron 5, Ivan Pirjavec kron 10, N. Domicelj kron 2, Dr. Medvešek kron 2, Fran Mašera prof. kron 5, Pepč Kofolov kron 5, Dr. Pavliček kron 5, A. Jakončič kron 5, Oberstlt. Avanzini kron 5, Vrsnič kron 20, Ing. Schachinger kron 2, Ing. Knautz in gospa kron 5, Ing.

kron 5, Niko Dominico kron 1, Miha Božič kron 1, Vida kron 20.

Potom upr. »Novega časa« je došlo: Samostan Sv. Gora (za družine) K 21.50; Leop. Vuk, vikar (pol-pol) K 10; Cerkljanska duhovščina zbrana na poslovilni konferenci preč. g. dekana dr. Knaysa zbrala za R. K. K 20; S. Koren, Feldkirchen za R. K. K 8.14; Ant. Maraž v Št. Ferjanu nabral pri Klanjščkovih za družine K 6.75. Skupaj K 640.19.

Knjigarna kat. tisk. društva v Gorici.

priporoča:

Vojaški molitvenik v različnih vezavah à 1.20, 2.20, 3.20.

Krščanski vojak, 80 h s poštnino 90 v.

Tolažba dušam v vicah primeren molitvenik za sedanji čas 1.20 in 240, svetinjice sv. Benedikta z toliki odpustki ki se moli v prazniku vseh svetnikov in vernih duš dan.

Križev pot, ki se moli ob času vojske molitvice ob času vojske.

Bosenski odbor v Ljubljani, je založil novo knjižico pod imenom:

»Peterček, apostol sv. obhajila«.

Čisti dobiček te knjižice, je namenjen za mladinski dom »Marijin dom« v Sarajevu. Kdor daruje majhen milodar v ta blagi namen (20 vinarjev) dobi to knjižico, podpira velevažno katoliško podjetje v Bosni, vnema pa gotovo tudi mašo mladino za pogosto sv. obhajilo; razvidno je iz tega, da opravi enim potom, trajno dobro delo.

zato vjudno prosimo, zlasti preč. duhovščino, blage stariše, vzgojitelje, učitelje in učiteljice, naj seznanijo tudi slovensko mladino s pridnim Peterčkom.

Sarajevo, v praznik presv. Srca Jezusovega 1914.

Anton Puntigam S. J.

Tudi ta knjižica se dobi v »Kat. knjigarni Gorica, kakor tudi različne druge molitvice z odpustki.

Tudi družinska pratika za leto 1914 je že v zalogi.

Slike sv. Očeta Benedikta XV. se tudi dobivajo v podpisani knjigarni.

Knjigarna Kat. Tisk. Društva v Gorici, Gosposka ulica 2.

RAZGLAS.

Dne 26. okt. t. l.

se odpro zopet živinski mesečni semnji v Divači. Načelstvo v Divači.

ZAHVALO

izrekam tem potom v svojem, kot tudi v imenu svojih sorodnikov vsem, ki so mi izrazili svoje sožalje o priliki smrti blagopokojnega očeta g.

JOSIPA FRANKÈ

nađučitelja v pok.

Izrečno se pa zakvaljujem preč. gosp. Bl. Grča, župniku v Šempasu, za podelitev poslednjih sv. tolažil in za vodstvo pogreba, kot tudi vsem gg. sosedom duhovnim sobratom za spremstvo pokojnika k večnemu počitku, posebno pn. učiteljstvu iz Ozeljana, Šempasa, Oseka, Črnič, in Gojač, zlasti tudi domačemu g. županu s starišini vred in vsem duhovnjanom ter občinstvu iz bližnjih duhovnij za obilno udeležbo pri pogrebu.

Ohranite blagega pokojnika v dobrem spominu ter se spominjajte njegove duše v svojih molitvah.

OSEK, 20. oktobra 1914.

Fr. Frankè,
vikar.

Za jesen in zimo

priporočava svojo velikansko zalogo novosti. Cene vsled kritičnih časov zelo ugodne.

Modne knjige priloživa k naročilom zastonj.

Pregrad & Cernetič.